

60-РІЧЧЯ ДІЙНОГО ЧЛЕНА НТШ РОМАНА ПЛЯЦКА

17 квітня 2012 року виповнилося 60 років Романові Пляцкові, відомому фахівцеві в області загальної теорії відносності та історії науки, доктору фізико-математичних наук, провідному науковому співробітнику Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України, дійсному члену Наукового товариства імені Шевченка.

Роман Пляцко народився у с. Куляві Жовківського району у родині вчителів. У 1969 році із золотою медаллю закінчив навчання у середній школі міста Соснівки та вступив на фізичний факультет Львівського університету імені Івана Франка. Вже в перші студентські роки виявив нахил до наукових досліджень, ставши учасником наукового семінару кафедри теоретичної фізики, яким керували професор Віталій Скоробогатько та доцент Михайло Сеньків, і встановивши водночас тісні наукові контакти з професором Романом Гайдою. Під впливом цих визначних особистостей він обрав свій науковий шлях та значною мірою утвердив винесені з родинного дому моральні принципи та громадянську позицію.

Для продовження розпочатих у студентські роки досліджень за рекомендацією М. Сеньківа Роман Пляцко після закінчення з відзнакою університету поступає до аспірантури відомого центру досліджень у області релятивістської теорії – Інституту фізики АН БРСР, де під керівництвом професора Ольги Іваницької у 1979 році захищає кандидатську дисертацію “Ефекти айнштайнівської теорії тяжіння, зумовлені коливаннями та спіном пробного тіла”. З 1977 року усе його творче життя пов’язане із відділом диференціальних рівнянь і теорії функцій Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України. Тут за його активної участі сформувався визнаний в Україні та за кордоном осередок досліджень в галузі загальної теорії відносності та релятивістської астрофізики, ведеться підготовка молодих спеціалістів та аспірантів. Р. Пляцком виявлено та разом із учнями піддано глибокому аналізу новий клас явищ у теорії тяжіння – рух швидких часток, що мають спіни. Доведено, що такий рух істотно відрізняється від руху часток без спіна, та вказано на його можливі астрофізичні наслідки. Результати Р. Пляцка в галузі загальної теорії відносності відображено у монографії, вони

опубліковані в авторитетних виданнях і успішно представлялись ним на престижних міжнародних конференціях і симпозиумах, а у 2003 році вони були підсумовані у докторській дисертації "Теорія гравітаційної ультрарелятивістської спін-орбітальної взаємодії".

Яскравою гранню наукового та організаторського таланту Романа Михайловича є його діяльність у Науковому товаристві імені Шевченка від самого початку його відновлення. З 2005 року він є членом Президії НТШ, у 2005-2008 роках був науковим секретарем Товариства, є членом редколегії "Фізичного збірника НТШ" і "Вісника НТШ". Вінцем його історично-наукових досліджень стала написана спільно з професором Р. Гайдою у серії "Визначні діячі НТШ" книга "Іван Пулюй. 1845-1918: Життєписно-бібліографічний нарис".

Глибока внутрішня культура, доброзичливість та оптимізм, невтомність у науковій праці, великі зусилля задля піднесення самоповаги української нації, зростання її інтелектуального потенціалу, збереження історичної пам'яті, повага до вчителів у поєднанні з бажанням підтримати кожну молоду людину, яка прагне до реалізації свого творчого потенціалу привертають до Романа Пляцка симпатії багатьох, викликають наше щире захоплення. Він сповнений сил та має багато планів, і Наукове товариство імені Шевченка бажає йому успіхів у їх втіленні в життя та міцного здоров'я.

*Роман Кушнір, Ярослав Довгий, Ігор Стасюк, Богдан Пташник,
Володимир Пелих*